
Публикуван на: 15-04-2004

Източник: [РФИ-България](#)

С повишаването на цените на цигарите контрабандата започна да процъфтява. От единия край на континента до другия трафикантите печелят от разликата в цените. В Германия например незаконните продажби представляват 12 % от пазара. Когато обаче тютюнът не може да премине скришом границата, пушачите са тези, които отиват от едно място на друго. Вече може да се говори за цигарен туризъм, тъй като заклетите пушачи са готови да изминат стотици километри, за да си набавят евтини цигари. Типичен пример за това са холандците, които отиват с автобуси в Люксембург. Инициативата принадлежи на предприемчив холандец, който преди две години решава да отвори в княжеството магазин за тютюневи изделия и алкохолни напитки, заради по-ниските такси и данъци там. За да привлече повече клиенти предприемчивият холандец организира автобуси първо от Англия, а от скоро и от родината си. Въпреки че пътуването не е никак кратко бизнесът върви, тъй като холандците могат да спестяват средно между 10 и 20 евро на стек американски цигари. Някои от тези цигарени туристи идват по няколко пъти в Люксембург и харчат по няколко стотин евро. Холандците, пазаруващи в малкото княжество обаче имат право да внасят в страната си до 800 цигари или четири стека на човек.

Във Франция, темата за тютюневата промишленост предизвиква бурни дебати. Тютюневият производител Алтадис обяви план реструктуриране, в резултат на който повече от 700 души ще загубят работата си. Според ръководството на Алтадис, продажбите през изминалата година са намалели с 13 %, но в същото време предприятието продължава да печели. Работниците в цигарената фабрика в Лил, която е съществувала повече от 200 години трудно могат да повярват, че предприятието изпитва толкова сериозни затруднения и трябва да напуснат работата си. През последните години са били 147 нови работници, които да обслужват чисто новите машини. Затова и е много трудно да се оправдае затварянето на предприятието, което е най-големият частен работодател в града, дори и с мотив като спадането на продажбите. Така смята и кметът на града и бивш министър г-жа Мартин Обри:

"Бях министър на здравеопазването и аз лично съм вдигала цените на тютюна. Винаги съм заявявала пред синдикатите, че съм за намаляване на тютюнопушенето. Смятам, че предприятието прави това, което трябваше да стане след 10 или 15 години. Нищо не оправдаше това прибързано решение, освен желанието за рентабилност в краткосрочен план. И още нещо – ако ще има някакви промени свързани с потреблението на тютюневи изделия със сигурност сред засегнатите няма да е това предприятие, тъй като е най-модерното".

Мартин Обри. Синдикатите са сезирали правосъдието, за да бъде анулиран социалния план на предприятието, който според тях не може да бъде икономическо обоснован. Очаква се в близките дни да съдът да се произнесе.

Идната седмица в Брюксел се събират министрите на земеделието от ЕС, които трябва да обсъдят субсидиите за тютюнопроизводителите. На територията на ЕС се добиват годишно 340 хиляди тона

тютюн. Някои страни като Гърция например гледат с лошо око преразглеждането на субсидиите. Новите европейски директиви могат да имат драматични последици за гръцките производители. Субсидиите, които през 2001 възлизаха на 1 милиард евро за целия ЕС ще намаляват постепенно. В същото време обаче ще се повишават сумите за промяна в ориентацията на земеделските стопани. Проблемът обаче в Гърция е, че земите в областите Тракия и Македония, където е съсредоточено 75 % от производството на тютюн, не позволяват отглеждането на други култури. Още повече, че намаляването на субсидиите ще остави и без това бедното население в тези райони без никакви средства. Тракия е най-бедната област в Гърция, тъй като по националистически причини по отношение на турското малцинство е била съвсем съзнателно изоставена. В тютюневата промишленост са заети 64 хиляди производители, а други 200 хиляди се занимават с обработката. 90 % от продукцията е предназначена за износ и ако в близко време тя бъде ограничена от европейските директиви гръцките производители винаги могат да се обърнат към вътрешния пазар. Годишно в Гърция се изпушват 3017 цигари на човек, което е най-голямото количество в ЕС, а 64 % от предлаганите цигари са местно производство.

Тютюневата индустрия в България

От известна компания в света, която си оспорваше първото място по износ на цигари със САЩ, днес българският тютюнев холдинг "Булгартабак" се е свил в тесните рамки на малкия ни национален пазар. В основата на упадъка на неговата дейност е загубата на външни пазари за цигари и тютюн. Прогнозите сочат, че за една година американската компания Филип Морис произвежда и реализира на руския пазар около 55 000 тона цигари, толкова, колкото Булгартабак е доставял за същия пазар до 1991 година. Булгартабак представлява една сравнително сложна структура. В тази структура влизат 21 дъщерни дружества, 12 от които се занимават с преработката на тютюн и 9 с производството на цигари. Само две от цигарените фабрики на холдинга, тези в Благоевград и в София, показват висока рентабилност. Смята се, че това се дължи на управленски решения, както и покачването на цените на цигарите. Фабриките в Благоевград и в София произвеждат най-търсените марки цигари – Виктори и Средец. Тези марки са собственост на холдинга и решението коя къде да се произвежда се взема от него. Машините в тези две предприятия са и по-съвременни. София БТ е инвестирало в дълготрайни активи над 27 млн. лева през последните три години, в същото време в Хасково и Асеновград такива инвестиции почти не са правени. А докато политиците се чудят на кого и как да продадат "Булгартабак", на тютюневия пазар у нас се появи и първият сериозен конкурент на цигарения холдинг. Това е американската компания "Сокотаб", която изкупува най-много количества български тютюн. Компания откри и първата си фабрика за преработка на цигарената суровина като избра да инвестира 30 млн. евро в изграждането на нови мощности, вместо да се включва в приватизацията на "Булгартабак". Фабриката на "Сокотаб" се намира в село Радиново, близо до Пловдив. Там са съсредоточени основните за страната експортни сортове ориенталски тютюн. Капацитетът на предприятието позволяват да се обработват 12 500 кг тютюн на час. "Сокотаб" изкупува и преработва сортове тютюн от произходите "Крумовград", "Неврокоп", Източен Балкан" и "Джебел". Сред основните клиенти на "Сокотаб" са световните цигарени гиганти като "Бритиш американ табако", "Рейнолдс" и "Филип Морис".